

Neurocognitieve voorspellers van behandelresultaat bij cocaïne patiënten: de rol van cognitieve controle

Gepubliceerd: 22-04-2009 Laatst bijgewerkt: 05-05-2024

Het hoofddoel van de studie is om de voorspellende waarde van behandelresultaat en neurofysiologische factoren van twee aspecten van cognitieve controle in abstinente cocaïne afhankelijke patiënten te meten: Foutenverwerking en controle over...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, met invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON33279

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Cognitieve controle bij cocaïne verslaving

Aandoening

- Overige aandoening
- Stoornis in de impulsbeheersing NEG

Synoniemen aandoening

cocaïne-afhankelijkheid, cocaïne-verslaving

Aandoening

verslaving

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Erasmus Universiteit Rotterdam

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: cocaïne afhankelijkheid, controle over aandacht, foutenverwerking, terugval

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Vergelijking van foutenverwerking en controle over aandacht van abstinente cocaïne afhankelijke patiënten (tijdens hun eerste week op een detoxificatie afdeling) met gezonde controles.

Secundaire uitkomstmaten

De voorspellende waarde van de ERN component en aantal fouten (zoals gemeten met ERP*s en reactiefouten tijdens een Eriksen flanker taak) en de voorspellende waarden van controle over aandacht (zoals gemeten met de eye-tracker en fMRI).

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Een van de grote uitdagingen bij behandeling voor middelengebruik is om de behandelresultaten te verbeteren. Het uitvalpercentage in detoxificatie klinieken voor illegale drugs is ongeveer 50% binnen de eerste maand. Momenteel is er onvoldoende kennis over de factoren die deze uitkomst beïnvloeden. Recente vooruitgangen in klinische en cognitieve neurowetenschappen zouden ons betere metingen kunnen verschaffen om behandelresultaten te voorspellen. In de huidige studie zullen we ons richten op de rol van cognitieve controle. Specifiek stellen we voor om twee factoren van (neuro)cognitieve controle die geassocieerd zijn met cocaïne verslaving te onderzoeken: verminderde foutenverwerking en verminderde controle over aandacht. We zullen de neurofysiologische correlaten van deze mechanismen meten met behulp van Event

Related Potentials (ERP*s; foutenverwerking) en eye-tracker (controle over aandacht). Specifiek zijn we geïnteresseerd in een afgenomen Error-Related Negativity (ERN) als neurofysiologische aanwijzing van verminderde foutenverwerking en toegenomen visuele fixatie op druggerelateerde stimuli als gedragsmaat van verminderde controle over aandacht. Om deze (neuro)cognitieve parameters te meten zullen proefpersonen een Eriksen flanker taak (voor de foutenverwerking studie) en een plaatjestaak met druggerelateerde en neutrale stimuli (voor de controle over aandacht taak) tijdens de eerste week van detoxificatie maken.

Daarnaast zullen proefpersonen een cocaïne Stroop taak in de fMRI scanner uitvoeren. We willen kijken naar de verschillen in hersenactiviteit tussen cocaïne afhankelijke patiënten en controles tijdens de Stroop taak, een index van controle over aandacht in de aanwezigheid van cocaïne cues.

Doel van het onderzoek

Het hoofddoel van de studie is om de voorspellende waarde van behandelresultaat en neurofysiologische factoren van twee aspecten van cognitieve controle in abstinente cocaïne afhankelijke patiënten te meten: Foutenverwerking en controle over aandacht (respectievelijk gemeten met ERP*s, eye-tracker en fMRI).

Onderzoeksopzet

Alle patiënten zullen geselecteerd worden uit de detoxificatie afdeling van een behandelingscentrum voor verslaving, BoumanGGZ in Rotterdam. De deelnemers zullen getest worden op Erasmus Universiteit Rotterdam, afdeling Psychologie (ERP en eye-tracker assessment). De volgende baseline variabelen zullen verzameld worden: afkomst, leeftijd, educatie, geslacht, medische problemen (Addiction Severity Index; ASI), psychopathologie (ASI), en druggebruik variabele (ASI). Vervolgens, om de daadwerkelijke afgenomen ERN en toegenomen visuele fixatie op druggerelateerde stimuli te meten, zullen we de baseline bevindingen vergelijken met een gezonde controlegroep. Belangrijker is dat we na een maand zullen opzoeken of patiënten de detoxificatie behandeling hebben afgerond (compliance) en na drie maanden zullen we de behandelresultaten (terugval) met behulp van een gestructureerd interview en urineanalyse meten. We zullen de voorspellende waarde van de neurofysiologische en gedragsfactoren van cognitieve controle op zowel compliance van behandeling als terugval percentages onderzoeken.

Inschatting van belasting en risico

fMRI is een invasieve meting. Het toestel dat hiervoor gebruikt wordt bestaat o.a. uit een sterke magneet. Deze magneet trekt metalen voorwerpen aan. Daarom is het belangrijk dat er bij deelname geen metalen in en op het lichaam

aanwezig zijn. De proefpersoon wordt hierop nadrukkelijk gewezen.

Contactpersonen

Publiek

Erasmus Universiteit Rotterdam

Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
NL

Wetenschappelijk

Erasmus Universiteit Rotterdam

Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

leeftijd 18-65; voldoen aan DSM-IV criteria voor cocaïne-afhankelijkheid; kunnen lezen, spreken en schrijven in het Nederlands op een middelbaar-schoolniveau.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

aanwijzingen dat er sprake is van ernstige psychopathologie; zelfgerapporteerde niet-gecorrigeerde slechtziendheid; zwangerschap of geven van borstvoeding.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Observationeel onderzoek, met invasieve metingen
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Actieve controle groep
Doel:	Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestart
(Verwachte) startdatum:	01-12-2009
Aantal proefpersonen:	70
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	22-04-2009
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Erasmus MC, Universitair Medisch Centrum Rotterdam (Rotterdam)
Goedgekeurd WMO	
Datum:	28-09-2009
Soort:	Amendement

Toetsingscommissie:

METC Erasmus MC, Universitair Medisch Centrum Rotterdam
(Rotterdam)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL26442.078.09